

SEXUELLT ÖVERFÖRDA SJUKDOMAR

- elakingar som inte har vett att hissa varningsflagg!

En röd blinkande varningstriangel i pannan. Om det var symtom nummer ett vid sexuellt överförda sjukdomar så skulle problemet med smittspridning knappt finnas. Dessvärre, i den verkliga världen, är sjukdomarna ena rackare på att hålla sig gömda, till exempel klamydia som ger få eller inga symtom - men som kan orsaka sterilitet.

Så när Olle (som känner sig helt frisk) är med Bettan (som känner sig helt frisk) som sedan är med Jimmy (som känner sig helt frisk) som sedan är med Erik (som också känner sig helt frisk), lyser inga varningslampor. Förrän det är för sent.

Och det hjälper inte heller att vara snygg och renvättad och väldoftande för att hålla de små osynliga kärleksförstörarna borta.

"Men han/hon var ju så fräsch" konstaterar en del drabbade bittert när det otrevliga testsvaret levereras. Sorry, Kalle Klamydia eller Hasse Hiv är lika villiga att slå sig ner i vilken kropp som helst. Ful som snygg. Alla diskrimineras lika hårt och lika rättvist.

Det finns bara ett idiotsäkert sätt att undvika könssjukdomar: Att undvika sex helt och hållet.

Men eftersom få är beredda att leva utan sex gäller det att enbart ha oskyddat sex med någon som man känner och kan lita på - och som är testad.

Annars är det kondom som gäller. Men kondomer som ligger kvar i plånboken eller i handväskan gör lika mycket nytta som en cykelhjälm i klädförrådet. Eller en flytväst i garaget.

Alltså handlar det om:

- Att tänka före så att man slipper ångra sig senare.
- Att tänka ett steg längre så att man slipper ta flera steg till doktorn.
- Att tanka med måtta på krogen så att man slipper ångesten innan testsvaret är klart.

När måste du gå till doktorn?

Lagen kan inte tvinga könssjukdomarna att ge upp. Men om man misstänker sig vara smittad av följande könssjukdomar

- *Gonorré*
- *Hiv*
- *Klamydia*
- *Syfilis*

är man skyldig - enligt smittskyddslagen - att utan dröjsmål söka läkare.

Den som är smittad är skyldig att följa läkarens förhållningsregler OCH att lämna uppgifter som kan hjälpa till att spåra smittans ursprung.

KÖNSSJUKDOMARNAS ABC

Gonorré (SMITTSKYDDSLAG)

Orsakas av bakterie. Risk för sterilitet om den inte behandlas.

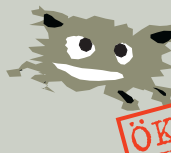
Symtom: Kan variera. De flesta får sveda när de kissar och/eller rikliga gulvita flytningar. Några känner inget.

Genital herpes

Orsakas av ett virus som man aldrig blir av med och som kan orsaka återkommande besvär.

Symtom: Små vätskande blåsor på svullen röd hud. Ibland kombinerat med feber, svullna lymfkörtlar och allmän hängighet.

Hiv/Aids (SMITTSKYDDSLAG)

Orsakas av ett virus som angriper kroppens immunförsvar.

Symtom: De flesta känner inget till en början. Det kan dröja flera år tills man blir sjuk. Symtomen då beror inte på Hiv som sådant, utan på andra infektioner som kan uppkomma på grund av den sjukes nedsatta immunförsvar. En dödlig och obotlig sjukdom. De flesta lever tack vare bättre bromsmediciner.

Klamydia (SMITTSKYDDSLAG)

Orsakas av bakterier och är den snabbast ökande könssjukdomen.

Symtom: Många är symptomfria, andra får flytningar eller sveda vid vattenkastning. Kvinnor kan få skador på ägglarna med risk för att bli sterila.

Kondylom:

Orsakas av en grupp virus. Några kan ge upphov till vårtor, andra kan bidra till cancer i könsorganen.

Symtom: Vårtorna är alltifrån blomkålsliknande till platta. Kan finnas både på könsorganen och i ändtarmen.

Syfilis (SMITTSKYDDSLAG)

Orsakas av bakterier och kan bli allvarlig om den inte behandlas i tid. Lätt att bota med antibiotika.

Symtom: Oömma rödaktiga sår på eller vid könsorganen i första stadiet. I andra stadiet rödaktiga utslag på rygg, armar och ben. I tredje stadiet kan kroppens vitala funktioner angripas.

FÖR MER INFORMATION

Vänd dig till din lokala ungdomsmottagning eller till din familjeläkare eller till:

Venereologmottagningen 021-17 32 49

Smittskyddsensheten 021-17 51 21, 17 51 24

Mer information hittar du även på:

www.smittskyddsinstitutet.se

www.infomedica.se